

Sygn. akt I ACa 849/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 marca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Bogusław Dobrowolski
Sędziowie	:	SA Beata Wojtasiak SO del. Dariusz Małkiński (spr.)
Protokolant	:	Sylwia Radek-Łuksza

po rozpoznaniu w dniu 11 marca 2016 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki z o.o. Spółki komandytowej w O.**

przeciwko (...) **w G. w upadłości układowej**

z udziałem interwenienta ubocznego - nadzorcy sądowego J. Ł.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie

z dnia 30 czerwca 2015 r. sygn. akt V GC 78/15

I. zmienia zaskarżony wyrok o tyle, że uchyla nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez Sąd Okręgowy w Olsztynie z dnia 17.03.2015 roku, sygn. akt VGNC 41/15 w części, a mianowicie ponad kwotę 81.487,02 (osiemdziesiąt jeden tysięcy czterysta osiemdziesiąt siedem 02/10) zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie i ponad kwotę 4.342 (cztery tysiące trzysta czterdzieści dwa) zł zasądzonych kosztów procesu, oddalając powództwo w tym zakresie oraz utrzymując powyższy nakaz zapłaty w mocy w pozostałej części;

II. oddala apelację w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.484 (dwa tysiące czterysta osiemdziesiąt cztery) zł tytułem zwrotu kosztów procesu w instancji odwoławczej.

(...)

UZASADNIENIE

Powód (...) Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą w O. wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym, aby pozwany- (...) w G., zapłacił na jego rzecz kwotę 84.509,30 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Na dochodzoną sumę składały się kwoty: 73.468,46 zł tytułem zapłaty za zakupiony towar w postaci artykułów spożywczych, zgodnie z wystawionymi fakturami VAT, 418,07 zł tytułem skapitalizowanych odsetek niezapłaconych do dnia wniesienia pozwu, 7.600,49 zł tytułem naliczonych ustawowych odsetek od należności uregulowanych po terminie płatności oraz 3.022,28 zł naliczone tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności. Powód wniósł również o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Nakazem zapłaty z dnia 17 marca 2015 roku Sąd Okręgowy w Olsztynie orzekł zgodnie z powyższym żądaniem.

Pozwany kwestionując rozliczenia powoda co do zasady, jak i co do wysokości, wniósł w zarzutach o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa. Podnosił również, że faktury nie zostały podpisane przez osoby upoważnione do reprezentowania skarżącego.

Wyrokiem z dnia 30 czerwca 2015 roku, zapadłym w sprawie o sygn. akt : V GC 78/15, Sąd Okręgowy w Olsztynie utrzymał w mocy nakaz zapłaty wydany przezeń w postępowaniu nakazowym dnia 17 marca 2015 r. w sprawie o sygn. akt: V GNc 41/15.

Sąd uznał roszczenie powoda za zasadne, ponieważ pozwany nie kwestionował, że towar otrzymał. Twierdził jedynie, że jego odbiór został pokwitowany przez osoby nieupoważnione do reprezentacji pozwanego, chociaż przyjęcia towaru dokonali magazynierzy tego ostatniego. W tych warunkach, zdaniem Sądu Okręgowego doszło do zawarcia między stronami umowy kupna- sprzedaży i w świetle art. 535 k.c. powodowi należy się zapłata.

Na uwzględnienie, w ocenie Sądu I instancji, zasługiwało także roszczenie odsetkowe. Pozwany nie przedstawił żadnych dowodów, z których wynikałaby inna niż wskazana przez pozwanego, data wpłat zaległych należności. Nadto nic nie stoi na przeszkodzie aby zgodnie z art. 482 k.c. powód mógł żądać odsetek od zaległych i skapitalizowanych płatności odsetkowych.

Pozwany w żaden sposób nie udowodnił swoich twierdzeń, nie składał wniosków dowodowych, nie złożył też żadnych dowodów w postaci dokumentów. W tej sytuacji, Sąd na podstawie art. 535 k.c., art. 481 k.c. i 482 k.c. orzekł zgodnie z żądaniem powoda.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany. Zaskarżając orzeczenie w całości zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest:

a. art. 553 k.c. w związku z art. 6 k.c. poprzez bezpodstawne przyjęcie, że strony zawarły umowę sprzedaży napojów, w sytuacji gdy powód nie udowodnił tego faktu ani warunków umowy,

b. art.10 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. O terminach zapłaty w transakcjach handlowych poprzez obciążenie pozwanego kwotą 3.022,28 zł tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności powoda,

2. naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy, to jest art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 227 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia przez Sąd Okręgowy zebranego materiału dowodowego, naruszenie zasad swobodnej oceny dowodów, błąd w ustaleniach faktycznych oraz sprzeczność ustaleń Sądu z zebrany w sprawie materiałem dowodowym, polegające na:

a. bezpodstawnym przyjęciu, że treść faktur wystawionych pozwanemu jest tożsama z umową stron,

b. obciążeniu pozwanego obowiązkiem wykazywania okoliczności negatywnych, które nie miały miejsca.

Mając to na uwadze pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz apelującego kosztów postępowania za obie instancje według norm przepisanych, ewentualnie uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego okazała się być zasadna jedynie w części.

Bezspornie strony tego procesu w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej nawiązały stosunki, w których powód (...) Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą w O. dostarczał pozwanemu towary, za które ten obowiązany był zapłacić. Nawet gdyby przyjąć, że strony umowy nie pozostawały w stałych relacjach gospodarczych, to i tak uprawnione jest twierdzenie, że w realiach niniejszej sprawy doszło między nimi do zawarcia umowy kupna- sprzedaży artykułów spożywczych w sposób konkludentny (art. 60 k.c.), ponieważ pracownicy pozwanego przyjęli towar dostarczony przez powoda, zaś sam apelujący nie przeczył, że powód dostarczył mu artykuły spożywcze w ilości wskazanej w załączonych do pozwu fakturach; nie zakwestionował również skutecznie, że osoby podpisujące dokumenty wystawione w związku z dostarczeniem towaru nie są jego pracownikami, wprost przeciwnie, w jednym z pism pozwanego- k. 80, w sposób wyraźny wskazano, że osoby, których podpisy i personalia figurują w dokumentach, a mianowicie: M. P., R. J. i R. M. byli przez niego zatrudnieni.

Treść art. 535 k.c. wprost określa obowiązki, które ciążą na stronach umowy kupna- sprzedaży. Zgodnie z tym przepisem przez umowę wymienioną sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu ją, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Niewątpliwie powód wykonał ciążące na nim obowiązki i przeniósł na pozwanego własność rzeczy ruchomych poprzez ich wydanie (art. 155 § 2 k.c.), zaś pozwany rzeczy odebrał i z tym momentem miał możliwość realizacji prawa do korzystania z nich.

Wobec tego, Sąd Apelacyjny podziela pogląd wyrażony przez Sąd Okręgowy, że dochodzona pozwem kwota, obejmująca należności wynikające z załączonych faktur na łączną kwotę 73.468,46 zł jest należna co do zasady oraz wysokości. Pozwany nie przedstawił żadnych dowodów, że którąkolwiek z tych faktur opłacił, albo że w rzeczywistości towar w nich ujęty nie został mu dostarczony.

Niewątpliwie w świetle art. 481 k.c., powód był uprawniony do wystąpienia z żądaniem zasądzenia odsetek ustawowych od należności zapłaconych po terminie płatności, jak też odsetek od należności jeszcze nieopłaconych. Mógł również dochodzić odsetek od zaległych odsetek, zgodnie z treścią art. 482 § 1 k.c., który stanowi, że od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa (...). Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, wskazać należy, że w zakresie, w jakim powód dochodził odsetek za opóźnienie w zapłacie odsetek skapitalizowanych, zasądzonych nakazem zapłaty z dnia 30 czerwca 2015 roku, mógł ich żądać dopiero od chwili wytoczenia powództwa w niniejszej sprawie, czyli od dnia 11 marca 2015 roku i takie rozstrzygnięcie wydał Sąd I instancji.

W tym miejscu wskazać należy, że pozwany nie sprostował ciążącemu na nim (art. 6 k.c.) obowiązkowi dowodowemu i nie podważył kalkulacji odsetkowej załączonej do pozwu. Skoro potwierdził wcześniejszą współpracę handlową między stronami a więc co do zasady nie zakwestionował, że powód dostarczał mu towar w poprzednim okresie, winien był okazać Sądom obu instancji dowody terminowego uregulowania wcześniejszych faktur.

Apelacja pozwanego okazała się zasadna jedynie w części dotyczącej roszczenia zapłaty kwoty 3.022,28 zł. Powód oparł swoje żądanie o art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku O terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. 2013.403). Mimo, że rekompensata za koszty odzyskiwania należności wskazana w tym przepisie przysługuje wierzycielowi bez konieczności wykazania, że koszty te zostały poniesione, a roszczenie o rekompensatę powstaje po upływie terminów zapłaty ustalonych w umowie lub ustalonych zgodnie z art. 7 ust. 3 i art. 8 ust. 4 ww. ustawy, to

jednak regulacja ta nie może być zastosowana w przedmiotowej sprawie. Istotne z punktu widzenia niniejszego sporu jest wyłączenie zawarte w art. 3 pkt 1 tej ustawy, który stanowi, że jej przepisów nie stosuje się do długów objętych postępowaniami prowadzonymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku Prawo upadłościowe oraz ustawy z dnia 15 maja 2015 roku Prawo restrukturyzacyjne.

Mając zatem na względzie fakt ogłoszenia w dniu 4 listopada 2015 r. przez Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku w sprawie o sygn. akt : VI GU 145/15 (k. 170) upadłości pozwanego z możliwością zawarcia układu, uznać należy żądanie zasądzenia kwoty 3.022,28 zł w niniejszej sprawie za nieuprawnione.

Krańcowo wskazać wypada, że zgodnie z art. 137¹ ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze (w sprawie nie znajdzie bowiem zastosowania ustawa Prawo restrukturyzacyjne, gdyż zgodnie z jej art. 456 co do zasady weszła ona w życie po 1 stycznia 2016 roku i może być stosowana jedynie w postępowaniach, w których wnioski o ogłoszenie upadłości, wnioski o zmianę lub uchylenie układu lub wnioski o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej zostały złożone po tej dacie) ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu nie wyłącza wszczęcia przez wierzyciela spraw sądowych i administracyjnych o wierzytelności podlegające zgłoszeniu do masy upadłości. Charakter dochodzonych w niniejszej sprawie wierzytelności z tytułu sprzedaży towaru w ramach prowadzonej przez strony działalności gospodarczej nie pozostawia wątpliwości, że przynależą one do powyższej kategorii i są objęte toczącym się wobec pozwanego postępowaniem upadłościowym, nawet jeżeli nie dojdzie do ich zgłoszenia, pomimo istniejącej możliwości umieszczenia ich na liście wierzytelności.

W tych warunkach, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., należało zmienić zaskarżony wyrok i uchylić w zgodzie z art. 496 k.p.c. nakaz zapłaty co do kwoty 3.022,23 zł. Zmiana rozstrzygnięcia w zakresie żądania głównego skutkowałą odmiennym rozstrzygnięciem w zakresie kosztów sądowych. Mając na względzie, że powód wygrał sprawę w ok. 96%, zaś pozwany w ok 4%, na podstawie art. 100 k.p.c. zmniejszono zasądzoną przez Sąd I instancji kwotę kosztów sądowych do 4.342 zł oraz przyznano od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.484 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w instancji odwoławczej.

Apelacja pozwanego w pozostałym zakresie została oddalona na podstawie art. 385 k.p.c.

(...)